

UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU

Facultatea de Litere

Str. Spiru Haret, nr. 8, Bacău, 600114

Tel./ fax ++40-234-588884

www.ub.ro; e-mail: litere@ub.ro

Nr. 177/3/ 31.01.2024

Aprobat în CF din 31.01.2024

**TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA
PENTRU EXAMENUL DE ABSOLVIRE
Sesiunile iulie, septembrie 2024 și februarie 2025**

Program de studii: PEDAGOGIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR ȘI PREȘCOLAR

DISCIPLINA – PSIHOPEDAGOGIE

Tematică

1. Educație, inovație și reformă

1.1. Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații

1.2. Educația timpurie – finalități și principii

1.3. Alternative educaționale în educația timpurie

2. Educabilitatea. Factorii dezvoltării personalității umane - interacțiuni și dominante

2.1. Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate

2.2. Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității

Mediul, factor extern al dezvoltării personalității

2.3. Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii

2.4. Domeniile de dezvoltare în educația timpurie (Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii)

3. Finalitățile educației

3.1. Definierea și analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiective, competențe

3.2. Taxonomia finalităților. Criterii și sisteme de referință: macro-micro (finalități de sistem – finalități de proces); grad de generalitate; dimensiunea personalității; temporalitate; măsurabilitate)

4. Probleme teoretice și practice ale curriculumului

4.1. Analiza conceptelor: curriculum, arie curriculară, conținut al învățământului

4.2. Tipuri de curriculum

4.3. Orientări și practici noi în organizarea curriculumului

5. Procesul de învățământ - sistem și funcționalitate

5.1. Procesul de învățământ: concept, structură, funcții, dimensiuni, caracteristici

5.2. Condiții și factori de creștere a eficienței procesului de învățământ. Organizarea activității didactice la nivelul clasei, inclusiv în regimul simultan și în mediul virtual

6. Învățarea școlară

6.1. Conceptul de învățare. Forme, tipuri și niveluri de învățare

6.2. Condiții interne ale învățării

6.3. Condiții externe ale învățării

6.4. Învățarea centrată pe copil

7. Proiectarea didactică

7.1. Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice

7.2. Niveluri ale proiectării didactice

7.3. Caracteristicile proiectării didactice la nivel micropedagogic (planificarea calendaristică, proiectarea unităților de învățare, proiectarea lecției/activității, proiectul tematic)

8. Strategiile didactice

8.1. Delimitări conceptuale, componente (metode, procedee, tehnici, forme de organizare și mijloace didactice), taxonomii

8.2. Metodologia didactică. Metodele didactice: definiții, clasificări, descrieri, exemplificări

8.3. Mijloacele de învățământ: definiție, clasificare, integrare în activitatea didactică

8.4. Forme de organizare a instruirii: frontal, grupal, individual

9. Evaluarea în procesul de învățământ și educație

9.1. Definierea și analiza conceptului de evaluare didactică. Operațiile evaluării

9.2. Forme/tipuri de evaluare didactică: inițială, continuă/formativă, finală/sumativă

9.3. Metode de evaluare. Instrumente de evaluare Tipologia itemilor

Bibliografie

1. Cosmovici, A., Iacob, L. (1998). *Psihologie școlară*. Iași: Editura Polirom.
2. Crețu, T. (2009). *Psihologia vârștelor*. Iași: Editura Polirom.
3. Sălăvăștru, D. (2009). *Psihologia învățării*. Iași: Editura Polirom.
4. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Polirom, Iași.
5. Cojocariu, V.-M. (2007). *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului, Texte și pretexte*. București: Editura V&I Integral.
6. Cojocariu, V.-M. (2008). *Teoria și metodologia instruirii*. București: E.D.P.
7. Crețu, C. (1998). *Conținutul procesului de învățământ în Psihopedagogie*, Iași: Editura Polirom.
8. Cristea, S. (2000). *Dicționar de pedagogie*, Chișinău București: Grupul Editorial Litera, Litera Internațional.
9. Cucuș, C. (1996). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
10. Măță, L. (2010). *Ghid de pregătire psihopedagogică pentru gradele didactice*. Bacău: Editura Alma Mater.
11. Negovan, V. (2006). *Introducere în psihologia educației*. București: Editura Universitară.
12. *** (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*. Ministerul Educației Naționale.

DISCIPLINA – LIMBA ROMÂNĂ, LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LITERATURA PENTRU COPII

A. LIMBA ROMÂNĂ

Tematică

I. FONETICA

1. Sistemul fonetic românesc
2. Despărțirea cuvintelor în silabe (reguli, abateri);
3. Principiile ortografice și ortoepice ale limbii române.

II. LEXICUL

1. Unitățile lexicale;
2. Relațiile de sens dintre cuvinte (monosemantismul, sinonimia, omonimia, antonimia, polisemia, paronimia);
3. Mijloacele de îmbogățire a vocabularului:
 - a. mijloace interne: *derivarea, compunerea, abrevierea, conversiunea;*
 - b. mijloace externe: *împrumuturile lexicale.*

III. STRUCTURI SINTACTICO-MORFOLOGICE

1. Noțiuni generale: părți de vorbire/clase gramaticale; categorii gramaticale;
2. Enunțul: aspecte definitorii; clasificare;
3. Relații sintactice – mijloace de realizare;
4. Unități sintactice; definire, descriere, identificare a unităților sintactice; corespondența unităților sintactice (propoziție – frază); posibilități combinatorii ale diferitelor clase gramaticale; realizări sintactice.
5. Semnele de ortografie și de punctuație – rolul acestora în comunicare.

Bibliografie selectivă

1. ****Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a III-a revăzută și adăugită, Univers Enciclopedic Gold, București, 2021;
2. ****Gramatica limbii române*, Editura Academiei Române, București, 2005, vol. I; vol. al II-lea;
3. ****Gramatica de bază a limbii române*, coordonator Gabriela Pană Dindelegan, Editura Univers Enciclopedic, 2010;
4. ****Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, coordonator Gabriela Pană Dindelegan, Editura Univers Enciclopedic, 2019;
5. Ioan Dănilă, „*Fonetică și fonologie*”, Bacău, Editura „Egal”, 2005;
6. Groza, Liviu, *Elemente de lexicologie*, „Editura Humanitas Educational”, București, 2004
7. Pană-Dindelegan, Gabriela, *Elemente de gramatică*, Editura „Humanitas Educațional”, București, 2003
8. Tomescu, Domnița, *Analiza gramaticală a textului. Metodă și dificultăți*, Editura All, București, 2003
9. Savin, Petronela, Fichioș, Monica, *Ghid metodologic pentru învățământul primar. Limba și literatura română*, Editura Institutul European, Iași, 2017.

B. LITERATURA ROMÂNĂ ȘI LITERATURA PENTRU COPII

Tematică

1. Curente literare/culturale: romantism, realism, modernism, simbolism, expresionism, neomodernism (perioadă, trăsături)
2. Basmul cult: *Povestea lui Harap-Alb*, de Ion Creangă;
3. Povestirea: *Hanu Ancuței*, de Mihail Sadoveanu;
4. Nuvela: *Moara cu noroc*, de Ioan Slavici;
5. Romanul realist-obiectiv: *Ion*, de Liviu Rebreanu;
6. Romanul modernist-psihologic: *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, de Camil Petrescu;
7. Romanul realist-balzacian: *Enigma Otiliei*, de George Călinescu;
8. Poezia lui Mihai Eminescu;
9. Simbolismul românesc: George Bacovia;
10. Poezie și filosofie: Lucian Blaga;
11. Un reformator al limbajului poetic: Tudor Arghezi;
12. Neomodernismul poetic: Nichita Stănescu;
13. Comedia: *O scrisoare pierdută*, de I.L. Caragiale;
14. Drama de idei: *Iona*, de Marin Sorescu.
15. Specii literare accesibile copiilor din învățământul preșcolar și primar.
16. Valori formative ale textelor literare destinate copiilor de vârstă preșcolară: Cântecul de leagăn - Ghicitori - Folclorul copiilor
17. *Poezia cultă de inspirație folclorică* (V. Alecsandri, *Doina*; M. Eminescu, *Doina*; Ana Blandiana, *Doina*; Șt. O. Iosif (*Cântec de leagăn*), Elena Farago (*Hai nani, nai, Lumina mamei*), Ana Blandiana (*Nani, pui; Cântec de leagăn, Descântec de ploaie*), Poezia boabei și a fărâmei” (Elena Farago: *Cățelușul șchiop*, Tudor Arghezi. *Prisaca*, Ana Blandiana. *Întâmplări din grădina mea*); Poezia patriotică (Eminescu, *Ce-ți*

- doresc eu ție, dulce Românie, Alecsandri, Ostașii noștri, G. Coșbuc, Cântece de vitejie), Poezia copilăriei (Blaga, Părinți, Din copilăria mea, Sufletul satului;) Poezia naturii. Natură și viețuitoare (pastelurile lui V. Alecsandri; Blaga, Cărăbușul de aramă)*
18. Narațiuni de scurtă întindere: povestirea și schița. Povestiri și schițe despre copilărie. Epica didactică: fabula
 19. Basmul fantastic. Trăsături. Compoziție. Personaje (la alegere, un basm, popular sau cult). Frații Grimm – *Scufița Roșie*; Petre Ispirescu – *Prâslea cel voinic și merele de aur*; Ion Creangă – *Fata babei și fata moșneagului*; H. Cr. Andersen – *Degețica*. -- Povestiri cu animale: - Ion Creangă – *Punguța cu doi bani, Capra cu trei iezi*; Legenda etiologică și istorică
 20. Copilăria în literatura pentru copii: Romanele copilăriei Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*; Mark Twain, *Aventurile lui Tom Sawyer, Aventurile lui Huckleberry Finn*; Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*
 21. Aventura și proiecția de lumi. Literatura S.F. Teme predilecte în literatura pentru copii - *Harry Potter*, de J. K. Rowling:

Bibliografie

1. Anghelescu, M.; Ionescu, C.; Lăzărescu, Gh., 1995, *Dicționar de termeni literari*, București, Editura „Garamond”;
2. Balotă, Nicolae, 1997, *Arte poetice ale secolului XX*, București, Editura Minerva;
3. Călinescu, G., 2003, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura „Semne”;
4. Cernăuți-Gorodețchi, Mihaela, *Literatura pentru copii*, Iași, Editura „Universitas XXI”, 2008
5. Cioculescu, Șerban; Vianu, Tudor; Streinu, Vladimir, 1971, *Istoria literaturii române moderne*, București, Editura Științifică;
6. Cornea, Paul, 1998, *Introducere în teoria lecturii*, ed. a II-a, Iași, Editura Polirom;
7. Crohmălniceanu, Ov. S., 1984, *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, București, Editura Cartea
8. Goia, Vistian, *Literatura pentru copii și tineret: pentru institutori, învățători și educatoare*. Cluj-Napoca, Editura „Dacia”, 1999
9. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008;
10. Pop, Ion, 1973, *Poezia unei generații*, Cluj-Napoca, Editura „Dacia”;
11. Pop, M., Ruxăndoiu, P., *Folclor literar românesc*, București, EDP, 1974 (sau ediția a II-a, București, EDP, 1978)
12. Rogojinaru, Adela, *O introducere în literatura pentru copii*, București, Editura „Oscarprint”, 1999;
13. Scarlat, Mircea, *Istoria poeziei românești*, vol. I-IV, București, Editura Minerva, 1982-1984;
14. Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, vol. I-IV, București, Editura Cartea Românească, 1974 –1989;
15. Vianu, Tudor, 1977, *Arta prozatorilor români*, București, Editura Albatros.

DISCIPLINA – MATEMATICĂ

1. **Elemente de teoria mulțimilor:** noțiunea de mulțime (element, apartenență, reprezentarea mulțimilor); relația de incluziune, de egalitate între mulțimi; submulțimi; operații cu mulțimi (reuniune, intersecție, diferență, produs cartezian) și proprietățile operațiilor cu mulțimi; cardinalul unei mulțimi finite, proprietăți ale cardinalelor.
2. **Mulțimi de numere**
 - Mulțimea numerelor naturale: introducere, axiomele lui Peano, operații, proprietăți, sisteme de numerație, divizibilitate.
 - Mulțimea numerelor întregi: compararea numerelor întregi, operații.

- Mulțimea numerelor raționale: fracții ordinare, fracții zecimale, compararea fracțiilor, transformarea din fracții ordinare în fracții zecimale și invers, aproximări, media aritmetică, media ponderată. Probleme cu mărimi direct proporționale, mărimi invers proporționale. Procente,
3. **Ecuatii, inecuatii și sisteme de ecuații:** ecuații de gradul I în Z, probleme care se rezolvă cu ajutorul ecuațiilor de acest tip, sisteme de două ecuații cu două necunoscute și probleme care se rezolvă cu ajutorul acestora.
 4. **Metode aritmetice de rezolvare a problemelor**
Metoda grafică (figurativă), metoda comparației-cu eliminarea unei necunoscute prin reducere sau prin înlocuire, metoda mersului invers, metoda ipotezelor (a falsei ipoteze). Probleme tipice-aflarea unor numere pentru care se cunosc suma și diferența, respective suma/diferența și raportul. Probleme de mișcare,
 5. **Elemente de organizare a datelor:** reprezentarea și organizarea unor dependențe funcționale prin tabele, diagrame și grafice. Reprezentări folosind coordonate carteziane în plan.
 6. **Unități de măsură pentru lungime, arie, volum, capacitatea vaselor, masă, timp, valoare:** unități de măsură standard; multipli și submultipli; transformări.
 7. **Elemente de geometrie**
 - Punctul, dreapta, semidreapta, segmentul, linia curbă, linia frântă
 - Unghi: definiție, notații, elemente; interiorul unui unghi, exteriorul unui unghi; măsura unui unghi; clasificare
 - **Poligoane: Triunghiul** - definiție, elemente; clasificare; perimetru; suma măsurilor unghiurilor unui triunghi, linii importante în triunghi, perimetrul și aria (formule de calcul);
Patrulatere - suma măsurilor unghiurilor unui patrulater convex. Paralelogramul, proprietăți; paralelograme particulare: dreptunghi, romb, pătrat - proprietăți; trapezul. Perimetre și arii: pătrat, dreptunghi, romb
 - Cercul: construcție, elemente
 - Corpuri geometrice: paralelipipedul, cubul, piramida, cilindrul, conul, sfera (identificare, elemente componente, desfășurare). Volumul cubului, volumul paralelipipedului.

Bibliografie selectivă:

1. Aron Ioan, Herescu Gh.-*Aritmetică pentru învățători*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977
2. Bălăucă, Artur, (coord) - *Auxiliar la manualele alternative la clasele I-IV*, Ed. Taida, 2002.
3. Lupu, C., *Didactica predării aritmeticii*, Editura Alma Mater, Bacău, 2011.
4. Lupu, C., *Elemente de geometrie și didactica predării*, Editura Alma Mater, Bacău, 2013.
5. Magdaș, I., 2019, *Matematică. Ghid pentru pregătirea inițială și continuă a profesorilor pentru învățământul primar*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană.
6. Roșu, M., 2019, *Elemente de matematică pentru profesorii din învățământul primar*, Ediția a 2-a, revizuită, București, Editura Aramis.
7. Manualele de matematică pentru clasele a IV-a – a VIII-a valabile în anul școlar în care se susține concursul.

Decan,

Conf. univ. dr. Brîndușa-Mariana Amălăncei